

45. møde.

Onsdag den 27. januar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Bomholt): Jeg har hermed den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.*

Forslaget går ud på, at der i det kommende finansår udbetales en særlig ydelse på 2×100 kr. til enlige mødre, der opfylder eller — såfremt de ikke havde fået bidraget udbetalt af den bidragsskyldige — ville have opfyldt betingelserne for at få udbetalt børnebidrag af det offentlige i henhold til kapitel 15 eller 16 i lov om offentlig forsorg.

De nævnte enlige mødre har gennem en årrække fået udbetalt særlige ydelser. Disse udbetaltes som bekendt oprindeligt efter lovene om sådanne ydelser til alders- og invaliderentemodtagere m. fl. Efter at ydelserne for disses vedkommende er blevet indregnet i folke- og invalidepensionen, er der vedtaget særlige love for de enlige mødre alene.

Ved behandlingen i begyndelsen af 1959 af den for indeværende finansår gældende lov om den særlige ydelse var man fra flere sider inde på ønskeligheden af at komme bort fra en særlovgivning af denne art for en relativt lille gruppes vedkommende.

Jeg er selv ganske enig i, at det ville være særdeles ønskeligt, om man kunne undgå disse stadig tilbagevendende særlove. Der er formentlig fra alle sider enighed om, at de enlige mødre måtte have en kompensation ved denne særlige ydelses bortfald, og såvel før som efter lovforslagets behandling sidste år har man da også overvejet, om det ville være muligt at give den fornødne kompensation gennem en forhøjelse af andre ydelser i henhold til mere gene-

relle retsregler. En sådan ordning har imidlertid vist sig at ville medføre forskellige vanskeligheder og har derfor måttet opgives.

Som jeg tidligere har berørt over for det høje ting, omgås jeg med planer om at søge gennemført en almindelig familiepolitisk lovgivning, der skal rationalisere og koordinere de i forskellige love indeholdte bestemmelser om tilskud til bl. a. mødre og børn. Jeg tænker her ikke blot på reglerne i den egentlige sociallovgivning, særlig om børnebidrag til enlige forsørgere og om børnetillæg til folke- og invalidepensionister, men også på bestemmelser af beslægtet art i anden lovgivning, f. eks. reglerne om børnefradrag og om børnetilskud i henhold til skattelovgivningen og de forskellige tilskudsordninger efter boligstøttelovgivningen. Efterhånden som disse rationaliseringsplaner kan realiseres, er det mit håb, at man i denne lovgivning kan indpasse de hidtidige særlige ydelser, således at de årlige love kan bortfalde.

Da spørgsmålet om en sådan familiepolitisk lovgivning imidlertid endnu kun er på overvejelsernes stadium og et lovforslag desangående næppe kan ventes fremsat i indeværende samling, har man fra regeringens side fundet det påkrævet at fremsætte lovforslag om en særlig ydelse til de enlige mødre også for det kommende finansår.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har man under hensyn til den stedfundne prisstigning fundet det rimeligt at foretage en regulering af ydelsen. Denne foreslås herefter for det kommende finansår udbetalt med 200 kr. mod 190 kr. i indeværende år. Den samlede udgift kan herefter anslås til ca. 7½ mill. kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Anker Lau* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren for offentlige arbejder undersøge berettigelsen af det parko-

metersystem, som nu indføres i København, herunder anvendelsen af de her ved indkommende beløb?"

Anker Lau: Foruden selve indskrænkningen i parkeringsmulighederne i den indre by i København indeholder vedtagelsen i Københavns borgerrepræsentation som bekendt også en beslutning om at indføre afgift ved parkometre i de parkeringsanlæg, som er tilknyttet den indre by. Når jeg i dag må ulejlige den højtærede minister for offentlige arbejder, er grunden da den, at spørgsmålet om parkometre og opkrævning af en afgift sorterer under ham, og der står i loven om bestyrelse af de offentlige veje, at beslutninger af den her omhandlede art kan indtantes for ministeren for offentlige arbejder.

Indførelse af parkometerbetaling er jo ikke blot et spørgsmål om selve parkometersystemet, men også om, hvor meget der skal betales, om pengenes anvendelse, samt om denne ændring ikke i praksis virker mod sin hensigt. Indførelsen af parkometre gør det nødvendigt at indrette alle pladserne, altså båsene, om man vil, således, at alle vogne, også de store, kan være der. Man kan således ikke mere stuve vognene sammen, som man kan nu. Københavns kommune har udregnet, at dette alene betyder en indskrænkning af de eksisterende parkeringspladser med ca. en tredjedel. Man opnår altså det stik modsatte af det, man har til hensigt, eller af det, der i alt fald er påkrævet, idet det påkrævede må være en udvidelse af parkeringspladserne. Dette såvel som selve betalingen betyder, at vanskelighederne ikke blot flyttes, men forstærkes i andre bydele, hvor der allerede nu er for lidt plads. Endelig kan det diskuteres, om det er rimeligt at belaste biler, som i vore dage ikke er nogen luksus, men et nødvendigt driftsmiddel for erhvervslivet, med yderligere udgifter. Foruden skatter er der sådanne afgifter på biler, gummi og benzin her i landet, at hvis man skal købe en bil, må man næsten betale for to.

Man har skønnet, at samtlige omkostninger ved opstillingen af parkometre, altså anskaffelse, pasning, kontrol og tilsyn, vil koste ca. 20 øre pr. time pr. bil, men det er tanken at forlange 50 øre, fordi man her-

igennem mener, at skaffe en del vogne hen, hvor parkering endnu er gratis. Der bliver således et klækkeligt overskud, og det er så meningen, og det manglede naturligvis også bare, at disse penge skal anvendes til nye parkeringsanlæg. Så vidt jeg er orienteret, kan der imidlertid ikke opkræves mere end til dækning af de reelle omkostninger, hvis der skal ydes de fulde 85 pct. vejfondsmidler til anlæggene. Opkræves der mere, fradrages det i vejfondsydelsen.

Spørgsmålet bliver herefter, om det overhovedet er rimeligt at indføre parkometersystemet med fare for smitte til andre store byer her i landet og uden at have prøvet andre udveje, f. eks. de såkaldte pariserskiver. Hvis dette besvares bekræftende, er det næste spørgsmål, om det er rimeligt, at der opkræves mere end til dækning af udgifterne, når overskuddet ikke kan bruges efter sin hensigt.

Jeg håber oprigtigt, at den højtærede minister kan give tilsagn om at undersøge hele denne sag nøje og bidrage til en løsning, der bedre tjener sit formål.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): I anledning af det ærede medlems spørgsmål kan jeg svare, at der i vejbestyrelsesloven, som for 3 år siden blev enstemmigt vedtaget af folketinget, er skabt lovhjemmel for at opkræve parkeringsafgifter bl. a. ved parkometersystem. Ifølge vejbestyrelseslovens § 56 kan vejbestyrelsen — det vil i det foreliggende tilfælde sige Københavns magistrat — i samråd med politiet bestemme, at der på steder, hvor en begrænsning af adgangen til at parkere motorkøretøjer er ønskelig, kan opkræves en parkeringsafgift, der kan sættes i forhold til det tidsrum, i hvilket motorkøretøjet parkeres.

Når det ærede medlem spørger, om jeg vil undersøge berettigelsen af det parkometersystem, som nu indføres i København, må jeg hertil sige, at det har jeg ikke tænkt mig. Jeg er af den opfattelse, at det indførte system hviler på lovens forudsætninger, og kun såfremt der måtte fremkomme klager, som sandsynliggør, at systemet medfører særlig uheldige virkninger, kan der være tale om, at der foretages en nærmere undersøgelse.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Med hensyn til de afgifter, der indkommer ved et parkometersystem, kan jeg sige, at disse beløb efter bestemmelsen i vejtilskudsloven skal fradrages kommunens vejudgifter, som lægges til grund for den årlige refusion af motorafgifterne. Dette betyder, at kommunen får mindre refusion, hvis den får overskud på parkometrene. Der kan derfor ikke efter min opfattelse være nogen grund til, at ministeriet yderligere skal blande sig i spørgsmålet om anvendelsen af de beløb, som måtte indkomme i parkeringsafgifter.

Anker Lau: Jeg må naturligvis beklage den højtærede ministers afvisende svar. Jeg tror, jeg er i overensstemmelse med meget store dele af denne bys befolkning, når jeg henstiller, at man dog alligevel forsøger at tage et initiativ på dette område. Det er ingen hemmelighed, at dette har vakt uro i store kredse, ikke alene inden for erhvervslivet og bilismen, men også udenfor.

Jeg vil derfor spørge, om ikke den højtærede minister kunne tænke sig at tage et initiativ, som kunne bringe luft i denne sag. Det kunne måske føre frem til en forhandling med de interesserede parter, således at der kunne nås noget, inden alt for meget går i hårdknude.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Som svar på det ærede medlems tillægsspørgsmål kan jeg kun henvise til, hvad jeg sagde i mit første indlæg, at hvis der fremkommer klager, som sandsynliggør, at systemet er af en sådan karakter, at det bør tages op til undersøgelse, vil sådanne klager selvfølgelig blive undersøgt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Anker Lau** til justitsministeren:

„Vil justitsministeren undersøge berettigelsen og rimeligheden af den parkeringsindskrænkning i den indre by i København, som er vedtaget af Københavns borgerrepræsentation?“

Anker Lau: Som bekendt, også fra det foregående spørgsmål, har Københavns kommunalbestyrelse for nylig gennemført en

ny indskrænkning af parkeringsmulighederne i den indre by uden samtidig at anvise nye pladser til det stadig voksende antal biler. Indskrænkningen går ud på, at parkering ved kantsten kun må vare 1 time mod tidligere 2, og samtidig kan der på parkeringspladserne kun holdes i indtil 3 timer mod betaling gennem de såkaldte parkometre. Endelig får vi en udvidelse af det område, der omfattes af disse bestemmelser.

Disse foranstaltninger har fremkaldt en bølge af protester fra det samlede erhvervsliv, bilisterne og deres organisationer. Trods dette har en majoritet på rådhuset, socialdemokratiet, alene gennemført ændringerne mod alle andre partier.

Dette er da grunden til, at jeg har ment det rigtigt at påkalde også den højtærede justitsministers bistand i denne sag. I henhold til færdselslovens § 57 afgøres disse forhold af politiet med samtykke af borgerrepræsentationen. Opstår der uenighed mellem disse myndigheder, eller ønsker nogen at klage, afgøres sagen af justitsministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.

Der er mange, som ønsker at klage i den anledning, og jeg er en af dem, og jeg har grund til at tro, at de store motororganisationer i nær fremtid vil henvende sig til de ministerier, der har med denne sag at gøre.

Der vises på Københavns rådhus en meget ringe forståelse for den moderne tekniske indretning, der hedder en bil. Det individuelle befordringsmiddel, som vi vel snart alle sammen på én eller anden måde betjener os af, er ikke i høj kurs, medens den kollektive sporvogn stadig holdes højt i ære. Der er noget uendelig reaktionært i hele den måde, hvorpå den moderne trafik behandles. Jeg tror, ingen anden storby i verden kæler sådan for sine sporvogne, som København gør det. For ganske nylig har man endog købt et stort antal nye sporvogne, skønt vi alle er klar over eller i alt fald synes, at det er at skrue udviklingen tilbage.

De nye parkeringsindskrænkninger betyder ingen løsning på problemet; man gør det blot endnu sværere for erhvervslivet. Nok skal forretningerne have varerne læsset af og på, men kunderne skal også have

[Anker Lau.]

tid til at komme i forretningerne, og det er mit indtryk, at den løsning, man havde fundet frem til, havde bragt problemet i en vis balance. Folk med bil, som bor i distriktet og har deres forretning dér, må vel i en by med Københavns udstrækning have ret til at få vognen placeret. Bilisterne betaler så rigeligt til staten, at det mindste, de kan forlange, formentlig er, at de har mulighed for at bruge deres vogn. Ved de vedtagne indskrænkninger flytter man kun problemet bort fra den indre by over til nabodistriktet, hvor der allerede nu er optaget af andre biler, og det er formentlig hensigten at fortsætte med dette, indtil bilerne er så langt ude i periferien, at borgerne tvinges ud i busser og sprovogne, hvis ikke den højtærede minister nu finder anledning til at gribe ind og prøve på sammen med de interesserede parter at finde frem til det eneste, der kan løse problemet, nemlig fremskaffelse af flere parkeringspladser. Med god vilje er her meget at gøre endnu. Det skal jo før eller senere gøres, og det er helt forkert at begynde i den forkerte ende.

Jeg spørger derfor den højtærede justitsminister, om han vil undersøge berettigelsen og rimeligheden i de bestemmelser, der nu er indført.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Det er jo rigtigt som fremhævet af det ærede medlem, at det er færdselslovens ordning, at indførelse af parkeringsrestriktioner er henlagt til de lokale myndigheder, og at centraladministrationen, i dette tilfælde justitsministeriet, først træder ind i billedet, hvis der er uenighed mellem politiet og de kommunale myndigheder, eller hvis der fremkommer en klage.

Det er derfor ikke således, at justitsministeriet i enkeltheder følger med i de bestemmelser om parkeringsrestriktioner, der indføres, og jeg har ikke anset det for muligt på nuværende tidspunkt at foretage en tilbundsgående analyse af, om andre restriktioner end de i København gennem-

førte kunne være mere hensigtsmæssige. Jeg må derfor holde mig til det mere negative, om der i den trufne beslutning er åbenbare urimeligheder eller ting, der strider imod loven.

Af det materiale, der er forelagt mig, fremgår det, at man ved den indførte ordning har stræbt efter at tilvejebringe en rimelig fordeling af de stærkt begrænsede parkeringsmuligheder, der er i den indre del af København. Da ikke alle kan parkere i det omfang, de har behov for, har man ved ordningen søgt at tilgodese de mest påtrængende behov. Foranstaltningerne vil derfor først og fremmest ramme de langtidsparkerende, herunder navnlig de mennesker, som stiller bilen fra sig om morgenen, når de kommer til deres arbejdssted, og først har brug for den igen, når de skal hjem om aftenen. Ved at indskrænke parkeringstiden til 3 timer på de afmærkede parkeringspladser og til 1 time uden for disse bliver det nødvendigt for trafikanter af denne kategori at parkere uden for det restriktionsramte område. Herved skulle der blive bedre plads på parkeringspladserne for de personer, der skal bruge bilen nogle gange i løbet af dagen, men på den anden side ikke kan klare sig med kortere parkeringer. Ved at flytte disse trafikanter fra kantstenen til parkeringspladserne skulle der endelig ved kantstenen blive bedre plads til de virkelig kortparkerende, til lastbiler, der læsser af og på, til kunder i butikkerne, til repræsentanter på ret kortvarige kundebesøg o. lign.

Når man skal vurdere hele ordningen, som jo beklageligvis bliver til gene for mange mennesker, må man ikke overse, at den for mange andre, for hvem parkeringsproblemet vel nok har været særlig stort, vil betyde en lettelse. Hertil kommer, at det må anses for nødvendigt af hensyn til trafikken afvikling i videst muligt omfang at komme bort fra den parkeringsform, som vare- og lastbilchauffører ofte har været tvunget ud i, nemlig parkering i anden række.

[Justitsministeren.]

Jeg må derfor konkludere i, at jeg, således som parkeringsmulighederne er i dag i København, ikke kan anse de indførte restriktioner for uberettigede eller urimelige.

Anker Lau: Jeg må også i dette tilfælde beklage det negative svar, som den højtærede justitsminister gav i overensstemmelse med den højtærede minister for offentlige arbejder.

Jeg kender naturligvis hele sagen, også det, der her er blevet fremført; jeg har læst betænkningen fra rådhuset. Men jeg kan sige til den højtærede justitsminister, at ingen af samtlige partier på rådhuset, bortset fra socialdemokratiet, ingen inden for erhvervslivet eller inden for bilisternes kreds vil give den højtærede minister ret i de betragtninger, der her er fremført. Det er derfor, kritikken er så stærk. Man mener således med afgjort sikkerhed ikke, at ordningen vil løse problemerne, snarere forværre dem. Det er virkelig i god hensigt, af hensyn til hele den københavnske befolknings mulighed for at komme rundt i deres by, at jeg opfordrer de herrer ministre til at tage et initiativ på dette område, inden sagen går endnu mere i hårdknude, og jeg vil oprigtigt henstille til den højtærede justitsminister, at han drøfter sagen endnu en gang med den højtærede minister for offentlige arbejder og prøver på at bringe de parter sammen til en forhandling, som er interesseret i disse spørgsmål, og som kun nærer det ene ønske at skaffe gode parkeringsforhold i København.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Alfred Jensen* til indenrigsministeren:

„Hvad har ministeren foretaget sig for at sikre det indkaldte mandskab ved civilforsvaret en ordentlig behandling?“

Alfred Jensen: Den 9. december rettede jeg et spørgsmål til indenrigsministeren om forholdene på civilforsvarets kaserne i Allinge på Bornholm. Jeg påviste ved citater, hvilke gloser man anvendte over for de indkaldte, og omtalte i øvrigt en række disciplinærsager.

Ministeren havde foretaget en undersøgelse, men var ikke meget tilbøjelig til at give mig ret i, at der burde foretages noget over for befalingsmændene, hvorved man sikrede de indkaldte en ordentlig behandling. Vel ville ministeren erkende, at det ikke just var barnepigesprog, der blev anvendt over for de indkaldte; han mente imidlertid ikke, det var så slemt, da de indkaldte på Bornholm hovedsagelig var københavnere. Det viser sig nu, at det ikke alene er på Bornholm, det er galt, men at der også foregår urimeligheder andre steder ved civilforsvaret.

Sidst har en sag været fremme om forholdene på civilforsvarets kaserne i Hille-rød, hvor der også klages over en urimelig og hårdhændet behandling af de indkaldte. Til denne sag knytter sig i øvrigt dette — hvad der er af interesse — at en af de befalingsmænd, der klages over, er kommet fra Bornholm, og at han netop var en af dem, man havde de alvorligste anklagepunkter over for angående behandlingen af de indkaldte på kasernen i Allinge. Når man nu hører, hvad han fremfører over for de indkaldte, må man nok sige, at det er en tone, ja, i det hele taget forhold, som ikke kan tillades. Han har gjort opmærksom på over for de indkaldte, at han kommer fra Bornholm, og han skal nok lære dem noget andet, hvis de ikke vil makke ret. Han siger ifølge det referat, jeg står med i hånden, som findes i DKUs blad Fremad:

„De skal passe på, mine herrer! Jeg kan bringe Dem til selvmordets rand, som aviserne skriver om mig.“

Her er ikke tale om anonymitet. Det nævnes i den pågældende artikel, at det er en mester Jørgensen fra sektion B 2, og det vil altså sige, at forholdet meget let kan undersøges.

I samme forbindelse har man beklaget sig over, hvordan lægen behandler de indkaldte, som må søge hans hjælp. Den mest anvendte medicin er Albyl. Vi, der tidligere har været soldater, ved, at dengang var amerikansk olie hovedlægemidlet mod praktisk taget alle sygdomme. Det er klart, at det, der måske dengang blev tolereret, ikke bør tolereres nu, og derfor er det, jeg retter det spørgsmål til indenrigsmini-

[Alfred Jensen.]

steren, hvad han har foretaget sig for at sikre det indkaldte mandskab ved civilforsvaret en ordentlig behandling.

Jeg går ud fra, at vi alle her i salen er enige om, at når ungdommen er tvunget til at aftjene sin værnepligt, enten det nu er ved militæret eller ved civilforsvaret, må man være sikker på, at den får en ordentlig og rimelig behandling. De tilfælde, jeg har fremdraget, viser, at det ikke er tilfældet, og derfor kunne jeg ønske at høre, hvad ministeren har gjort for at sikre det indkaldte mandskab en bedre behandling.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): I almindelighed skal ministeren jo ikke foretage sig noget særligt for at sikre en rimelig behandling. At en sådan skal finde sted, er nedfældet i loven, og man går ud fra som en selvfølge, at de værnepligtige får en rimelig behandling. Kun hvis der indtræffer særlige forhold, bliver der anledning for en minister til at undersøge sagen og eventuelt gribe ind.

Hvad angår den almindelige side af sagen, mener jeg at have givet svar sidste gang, det ærede medlem stillede spørgsmål, og det finder jeg ikke anledning til at uddybe igen.

Med hensyn til de eksempler, som det ærede medlem nu nævnte — angående en befalingsmand, som skulle have brugt udtryk som dem, der her citeres — vil jeg naturligvis prøve at undersøge sagen. Det samme gælder spørgsmålet, om lægen ikke skulle have vist tilstrækkelig hensyntagen til de værnepligtige. Hvad angår det, der fremføres for lægens vedkommende, er det jo kun noget gammelkendt, der refereres, og det kan vel ikke opfattes som særlig alvorligt.

Naturligvis er jeg altid villig til at foretage en undersøgelse, når bestemte forhold bliver draget frem, men jeg må oplyse, at vi hverken i civilforsvarsstyrelsen eller i ministeriet har modtaget nogen klage over de pågældende. Men som sagt, når disse klager nu fremføres her, vil vi selvfølgelig undersøge, om de har noget på sig.

Alfred Jensen: Jeg takker den højtærede minister for hans velvillighed til at undersøge forholdene på kasernen i Hillerød.

Jeg går ud fra, at der også deri ligger et tilsagn om, at urimeligheder vil blive påtalt. Jeg er ikke enig med den højtærede minister i, at det ikke er hans pligt at sikre en rimelig behandling af de indkaldte. Det må jeg mene det er under alle omstændigheder, men ganske specielt når der fremføres berettigede klager, som jo den ene gang efter den anden ikke alene giver anledning til forbavelse blandt dem, der er i berøring med de indkaldte, men også i pressen. Under sådanne omstændigheder bør det fra ministeriets side indskærpes, at en anden behandling må gennemføres.

Den højtærede minister sagde i dag ligesom sidste gang, spørgsmålet var fremme, at der ikke forelå klager for ministeriet. Det er jeg bekendt med, men som gammel soldat ved jeg også nok, hvorfor de indkaldte ikke er så tilbøjelige til at klage. De ved nemlig, hvad det fører til. Det fører til forfølgelse af vedkommende. Men den højtærede indenrigsministers ansvar skulle jo netop bestå i, at han, så snart der foreligger klager, tager dem op til undersøgelse og understøtter de klager, der foreligger over behandlingen, og ikke afviser dem med at sige, som det skete sidste gang, vi havde denne sag fremme: talsmanden har ikke fremført kritik. Nej, når der foreligger oplysninger af den art for offentligheden, må forholdene undersøges på en sådan måde, at intet dølges. Det er det, der er brug for.

Jeg spørger altså den højtærede minister, om ikke han vil drage omsorg for, at de personer, der anklages, bliver afhørt og afhørt på en sådan måde, at de faktisk udtaler sig under ansvar som over for retten, således at intet dølges, og således at alle forhold kommer frem. For det er ikke betryggende, at vi den ene gang efter den anden skal høre, at det ikke er så slemt, når de faktiske forhold viser, at det er værre, end man i almindelighed regner med.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om rigsretstiltale mod